

SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS JURÍDICS (COORD. I ED.), *FRANCESC MASPONS I ANGLASELL. HOMENATGE. JORNADA D'ESTUDI*, BARCELONA, INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, 2017, 168 P.

El volum recull les ponències i comunicacions presentades en la jornada d'estudi organitzada per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics (SCEJ) en homenatge a Francesc Maspons i Anglase ll amb motiu del cinquantè aniversari de la seva mort. La primera ponència, a càrrec de Josep Maria Casasús i Guri (Universitat Pompeu Fabra), porta per títol «Francesc Maspons i Anglase ll, l'home i el país». El treball situa Maspons en les circumstàncies històriques de mitjan segle xx. S'hi fan reflexions a propòsit de l'obra *L'home, la nació i l'estat*, en termes, essencialment, de dret públic. L'estudi s'acosta també a la vessant periodística del jurista, tot fent notar que, considerat a voltes un catalanista intransigent i radical, fou una personalitat no prou escoltada en la seva època. L'aportació de Ferran Armengol Ferrer (Universitat de Barcelona) es titula «L'esperit del dret públic català: Francesc Maspons i Anglase ll i el dret públic de Catalunya». Pren en part, així, el mateix títol de l'obra que Maspons va publicar el 1932 en un intent de recercar en la tradició jurídica catalana (que situa cronològicament abans del 1714) principis comuns i definidors del dret públic català. I ho fa amb el context polític representat pel trànsit de la monarquia a la república. L'autor contextualitza aquesta tasca identificant les influències que va rebre Francesc Maspons. La primera va ser el regionalisme conservador propi del seu entorn catalanista i cristià. S'esmenta també el krausisme, que participa de la idea de situar el dret consuetudinari per sobre de la llei i que li fa de sedàs a l'hora de rebre la concepció sociològica de Ihering, amb qui Maspons comparteix també la visió comparatista del dret. Es destaca també el contacte amb el dret i la pràctica a la Societat de les Nacions com a plataforma de reconeixement del dret de les minories, el pacifisme i l'europeisme. D'altra banda, la referència a l'obra *L'esperit del dret públic català* passa per constatar que, d'entrada, Maspons considera el dret català com l'ordenament jurídic complet. A més, l'estudi sintetitza els conceptes de dret públic que s'hi relacionen (estat, poder, autoritat, llei, fonts del dret, justícia, ciutadania, etc.). El treball es clou amb un interrogant: quin seria l'esperit del dret públic català actual? L'autor esmenta aleshores els principis de llibertat i d'intervenció mínima dels poders públics. Hèctor López Bofill (Universitat Pompeu Fabra) és l'autor de la ponència següent: «Europeisme i catalanisme. Una experiència de dret comparat». L'aportació pren com a referent el dictamen sobre la condició política i jurídica del Govern de la Generalitat de Catalunya que Maspons va fer en el curs de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia de 1932. S'hi destaca el paper que Maspons atribuï a la ruptura com a font de

legitimitat d'una realitat sobirana catalana i la seva actitud esperançadora davant la reconstrucció europea. «Francesc Maspons i Anglasesell: la concepció catalana del dret a l'autodeterminació», de Jaume Renyer Alimbau (Universitat Rovira i Virgili), és el treball següent. Se centra en la concepció que tenia Maspons de la nació com a entitat natural, la reivindicació de la contemporaneïtat dels principis del dret català anterior al 1714 i el caràcter imprescriptible del dret del poble català a recuperar la llibertat. S'hi destaca l'optimisme històric de Maspons, la seva visió quasi mitificada de la terra i del territori, i la seva visió panoràmica de les interrelacions i els conflictes normatius existents en el sistema legal espanyol. Lluís Duran i Solà (Centre d'Història Contemporània de Catalunya) participa en el volum amb el treball «Francesc Maspons i Anglasesell: dret, excursionisme i ensenyament per a Catalunya». S'hi fa un retrat del Maspons més vital i polifacètic, de qui destaca el pas per entitats i institucions. Remarca també com feu ús de l'excursionisme com a manifestació del catalanisme i com a instrument de recerca sobre el dret català. La darrera ponència és a càrrec de Magalí Riera Roca (Universitat Rei Joan Carles I) i es titula «Qüestions actuals del dret civil català a partir de l'obra de Francesc Maspons i Anglasesell». Després de fer un apunt quant a les influències familiars, Riera contextualitza històricament i jurídicament l'obra de Maspons: el procés de codificació (uniformitzat seguint l'estela del dret castellà), el fracàs del sistema d'apèndixs, la recuperació de la competència civil amb la Segona República i el posterior sistema de compilacions. Es tracten també els corrents doctrinals representats per l'Escola Històrica del Dret i l'Escola Jurídica Catalana. A propòsit de la trajectòria jurídica de l'autor, es cospa la seva perseverança a expressar l'essència del dret català, que arrenca a l'edat mitjana amb un sistema de fonts complex que va des dels costums fins a les disposicions promulgades per les lleis catalanes. En el treball es destaca també la importància que va donar Maspons al notariat, que reflecteix la llibertat d'actuació que origina el costum. L'autora el clou enllaçant aquest recorregut amb la situació actual del dret català. Dues altres comunicacions tanquen el volum: «La cosa pública catalana està preparada per a recuperar l'esperit del dret públic català?», d'Isidre Llucià Sabarich (Universitat Autònoma de Barcelona), i «Francesc Maspons i Anglasesell: un model per als catalans d'avui», de Lluís Botinas Montell.

Lídia Arnau Raventós

*Professora agregada de dret civil
Universitat de Barcelona*